

ממורי ורבי הגאון הגדול רבי משה שפירא שליט"א

יבאר בקצרה דברי הגר"א בענין – זישם את השפחות וילדיהן ראשונה
דהקדמת יעקב לבני השפחות השפיעה על צורת הגלות בעקבתא דמשיחא
דרשני ישראל עומדים בראש (ועי' בטאמר טו)

[0000] 0000
 [0000] 0000
 [0000] 0000

ישיבת
שב שמעתתא

Rabbi M. Shapira
Dean

הרב מ. שפירא
ראש הישיבה

३०७

[illegible][illegible]

באהר ובדררה

22.2.24

[illegible]

2nd

בס"ד, ירושלים י"ד אלול תשע"א

1234567

ליקירי רב חביבא דיתיב בתוונא דליבאי הג"ר מנחם שליט"א

בשמחה רבה ובברכות מעומקא דליבא קבלתי הבשורה על נישואי הבת תחי' בצירוף יום חתונתו שהוא שמחת גלוי דברי תורה שעומד אתה להוציא על עניני ספר בראשית, לרגל השמחה. יודע אני בך כי מבני עלי' המועטים אתה ובעה"י עדיך להיות מגדולי מרביצי התורה שבדור ולב פתוח לך לעומק ויושר העיון בשמעתתא ורוממות הדעת בהלכות דעות ע"כ בטוח אני כי דבריך יעשו פירות בלב המעינים לתפיסה פנימית יותר בד"ת. הדברים היו"ל כעת לא ראיתי אבל כידוע המשך המעין דינו כמעין. ברכותי לך ולביתך, מז"ט ורב נחת ושמחה מכל צאצאיהם, ועלה וצלח ורכב על דבר אמת ויתברכו בך אוהביך.

דא"ה ודג"ה

למלא ז"ל

ולשאלתך על דברי הגר"א הידועים על וישם את השפחות וילדיהן ראשונה ודבריו שהוא סימן לבנים על מצבנו בעקבתא דמשיחא שהפחותים שהם הע"ר יתפרצו לעמוד בראש העם ושאלתך הרי בשבטי קה עסקינן, הדברים ארוכים ועיקר דשורש צירוף הגרים לאבות הוא כדיבור אב המון גויים נתתיך לא"א, ובאמהות הוא בשפחות שאינן אמהות וכל עצמן צירוף וביטול לאמהות, וידועים ד' מהר"ל בפר' ויגש בפ' מלת 'אחד' דהא' כנגד יעקב והח' כנגד בני האמהות והד' כנגד בני השפחות, ופ' המלה "אח" היינו חיבור ואיחוי והד' היא אות של פיזור והיינו דאחד מאחה ומצרף גם מפוזרים ורחוקים. וראה ברמב"ם איסור"ב בדיני גרים דהם הם האספסוף דהיי"ה הע"ר שהם הד' של הגוי אחד בארץ (עיי"ש בסו"פ י"ג) והחלק הירוד ופחות ביותר בישראל הם גרי הע"ר (עי' משל"מ פ"ד בכורים ה"ג) והם בכלל בני השפחות ועל הפסוק פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פונה אמרו בספרי דהוא שבטו של דן הירוד שבשבטים שהוא הראשון בבני השפחות. ואכמ"ל¹ ואני כותב בחפזי והנני כופל את הברכות.

למלא ז"ל

¹ ביאור דברי מו"ר שליט"א - דהא דבני השפחות יכולים לכלול הערב רב, מפני שיש בהם כח הכללה וצירוף לרחוקים, דהנה לישראל יש אבות ואמהות ולגרים ג"כ צריך שיהיה שורש כעיי"ז, ואברהם הוא אב לגרים מקרא ד'אב המון גויים' ועל כרחק דאמהות הגרים הם השפחות 'שאינן אמהות וכל עצמן הוא צירוף לאמהות' והיינו דיש להם כח לצרף כדלהלן, דהנה מתבאר מדברי מהר"ל שבני השפחות רמוזים בד' דאחד שהיא אות הפיזור ומצטרפת ל'אח' לשון אחי - ומבאר מו"ר דזה מורה על כוחם לאחות ולאחד גם את המפוזרים והרחוקים, (ושורש זה מעצם מהות אמותיהן 'השפחות' שעניינן ההצטרפות לאמהות), ולכן מכאן כלול בהם גם האספסוף והחלק הירוד שבכלל ישראל, וממילא בהיותם עומדים ראשונה יש כאן גם צד אפשרות שהחלק הירוד נעשים עומדים בראש. ע"כ ביאור הדברים (והיה למראה עיניו).

מכתב מו"ר הגאון הגדול ציס"ע

רבי ישראל אליהו בן רבי אלכסנדר זיסקינד ויינטרויב זצוק"ל

בענין דברי הגר"א בהקדמת יעקב לבני השפחות ומשמעותו לעתיד

הוצאת חירום

אשר יצא

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הוצאת חירום

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הוצאת חירום

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הוצאת חירום

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

הנהגתו של רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל

מכתב השאלה למורי ורבי הגאון רי"א זצוק"ל

הודפס

ליל ו' עש"ק לסדר וישלח תשס"ג

אוצר החכמות

כבוד מורי ורבי הגאון שליט"א

אחרי דרך מבא הברכה והשלום

אוצר החכמות

כמה פעמים שמענו מכבוד מו"ר בענין דברי הגר"א על וישם את השפחות וילדיהן ראשונה, שרומז למצב שיהיה בעקבתא דמשיחא שפחותי הדור יתפרצו לעמוד בראש והם הערב רב. וכן האריך בזה בספר 'התקופה בסערת אליהו'. ומובא גם במאמר הגה"ק ר' אלחנן 'אומר אני מעשי למלך'.

אוצר החכמות

ובאתי בשאלתי, דהנה לכאורה המובן בזה דבדרך רמז יש כאן רמיזה בתורה לעתיד, וגם הסימן לבנים הוא בדרך רמז. אבל לא היה כאן ענין מקביל ופועל ממש, דהרי בשבטי י' עסקינן וכי היו בני השפחות מקבילים לאלו שכנגדם?

אוצר החכמות

ועל כן הבנתי שכאן הסימן לבנים הוא בדרך רמז.

אוצר החכמות

אלא שראיתי למו"ר בספר התקופה בסערת אליהו עמ' י' שכתב דהמצב הזה של סבל הת"ח הנובע מהתפרצות הערב רב כנגדם זה היה עצה מכוונת מיעקב ע"ה כדי למהר הסוף וכו'.

ונקט שם בפשטות בעמ' ט' ובעמ' י' דמעשה יעקב בהעמדת השפחות וילדיהן ראשונה הוא יצירת מצב זה על פי עומק כוונתו.

ולכאורה הבנה זו של הדברים מחייבת שהיתה כאן בחינה מקבילה והפעולה כאן מפעילה במה שכנגדה לעתיד, וזה לכאורה אינו מובן למיעוט ערכי.

ואבקש את מעלת כבוד מו"ר אם יוכל להשיבני דבר ואסיר תודה אהיה לו על כך.

ביקרא דאורייתא

תלמידו, מנחם יעקבזון

בס"ד עש"ק וישלח

כבוד יד"ג מרביץ תורה לעדרים הצמאים לשתות מי בארז

הרה"ג ר' מנחם שלימ"א

1234567

אחדשה"ט,

1234567

שאלתך שאלת חכם אבל הענין עדין מאד, ואולי השתיקה יפה מן הדרישה אבל האהבה דוחקת את הבשר ואכתוב בקיצור הנוגע לזה, אבל ליבא לפומא לא גלי.

הנה כאן בשלב האחרון בפגישתו עם עשו אחרי כל המעשה אבות סימן לבנים על גלותו (עיין רמב"ן וישלח) הפקיע הפקיע המצב של חילוק לב' מחנות, והציג כולם ביחד לפני עשו, א"כ סיכן כל המחנה באם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו ח"ו¹.

אלא דכאן מדובר בשלב האחרון מן הגלות ובלא זכו ח"ו, וכאן המציא יעקב עצה להחליף צורת הגלות לחדש פנים חדשות, והוא העמדת הציבור תחת ממשלת תצופים, זהו בעקבות משיח חוצפא יסגא, הצלחה מופלגת והוא עלייתם לממשלה, והגם דבמצב זה הוי הצורה דעני ורוכב על החמור, ואם יתמהמה וכו' כי בא יבא.

והגם דביעקב מדובר על י"א שבטי י"ק מ"מ שינוי הלשון כאן לשפחות וילדיהן אומר פרשני ונדרש בדרך רמז על מהלך זה².

כך מקובל בבית מדרשנו מתורתו של מרן הגר"א ז"ל.

אשים בזה קנצי למילי ולחכימא ברמיזא.

השי"ת יזכה אותך להפיץ ד"ת לתלמידים הגונים

ישראל א"י

¹ ר"ל דאם כן קשה מדוע עשה זאת.

² לכאורה אכתי צ"ע דאם ההקבלה היא רק בדרך רמז איך שייך לומר שיעקב פעל בהקדמה זו את שינוי צורת הגלות כפי שכתב רבנו לעיל.